

Esihenkilön asettuminen ehdolle työsuojeluvaaleissa

Työsuojelun yhteistoimintaorganisaation jäsenten valinta perustuu lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnasta (44/2006). Sen mukaan työntekijöiden on valittava keskuudestaan työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutetut silloin, kun työpaikalla työskentelee säännöllisesti vähintään 10 työntekijää.

Työpaikan toimihenkilöasemassa olevilla työntekijöillä on oikeus valita keskuudestaan heitä edustava työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutetut, mikäli he näin haluavat. Kunnallisen alan työsuojelun yhteistoimintasopimuksen mukaan toimihenkilöksi katsotaan henkilö, jonka pääasiallisena tehtävänä on johtaa ja valvoa alaistensa työtä, ja joka ei ota tai vain tilapäisesti ottaa osaa näiden työhön.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lausunnossaan (STM/4411/2015) katsonut, että työntekijöitä edustavana työsuojeluvaltuutettuna ei voi toimia sellainen esihenkilö, joka käyttää työn johto- ja valvontaoikeutta, joka on oikeutettu palkkaamaan/irtisanomaan työntekijöitä tai joka muutoin edustaa työnantajaa, kun määritellään työntekijöiden palkka- ja työehtoja. Tällaisen henkilön toimiminen työntekijöitä edustavana työsuojeluvaltuutettuna olisi STM:n mukaan yhteistoiminnan tarkoituksen vastaista.

Työsuojelun yhteistoimintaryhmä Tyry katsoo, että toimiminen työntekijöiden työsuojeluvaltuutettuna ja toisaalta heidän esihenkilönään mahdollistaisi ristiriitaiset tilanteet, jolloin valtuutettuna toimivan esihenkilön toiminnan puolueettomuus ja työntekijöiden oikeus omaan edustajaansa työsuojelun yhteistoiminnassa voisivat vaarantua.

Esihenkilöt asettuvat ehdolle toimihenkilövaaleihin, jos haluavat käyttää oikeuttaan valita oma työsuojeluvaltuutettu. Jos toimihenkilöt eivät halua valita omaa työsuojeluvaltuutettua, heidät lasketaan mukaan työntekijöiden työsuojeluvaltuutetun edustettavien määrään. He eivät voi asettua ehdolle työntekijöitä edustavan työsuojeluvaltuutetun vaalissa, mutta he voivat äänestää siinä.

Työnantajan edustaja

Työnantajan edustajiksi katsotaan kunta-alan vaaliohjeen mukaisesti esimerkiksi kunnanjohtaja, viraston, laitoksen päällikkö ja nimetty työsuojelupäällikkö, joten he eivät voi asettautua ehdolle eivätkä äänestää vaaleissa.